

Verslag inspiratiedag Greenspots voor biodiversiteit – 22 september

Wereldcafé kennis

Het wereldcafé vond plaats op 22 september 2021 in Koedijk bij het initiatief en greenspot De Groene Oase. In drie rondes waren op vijf tafels, met verschillende thema's, verschillende initiatiefnemers, ambtenaren, geïnteresseerden aanwezig om met elkaar in gesprek te gaan. Het doel was om onderling zoveel mogelijk ervaringen en kennis uit te wisselen en elkaar handvatten te bieden waar iedereen op zijn of haar eigen manier verder mee kan.

Tafel 1: Monitoring biodiversiteit

Agendapunten vanuit deelnemers:

1. Wat is belangrijk voor, tijdens en na het monitoren van de biodiversiteit?
2. Hoe organiseer je monitoring?

Geboden oplossingen vanuit deelnemers:

Wat is belangrijk voor en na het monitoren van de biodiversiteit?

Het is belangrijk om met een 'nulmeting' te beginnen aangezien dit vaak wordt vergeten in het enthousiasme rondom de start van een initiatief. Deze nulmeting is belangrijk om te kunnen vergelijken met situaties in de toekomst en of je dus goed bezig bent. De website van de Nationale Databank Flora en Fauna kan je daarbij helpen: ndff.nl. Er zijn verschillende doelen die je kunt hebben met het monitoren, daar moet goed over worden nagedacht. Zo kun je een doel hebben om een specifieke soort te beschermen of is algemene bescherming of het vergroten van de biodiversiteit het doel. Er wordt aangegeven dat een beheerplan ([cursus bij Landschap Noord-Holland](#)) van groot belang is omdat daarin de eigen doelstelling kunnen worden opgenomen. Het monitoren wordt gedaan door op regelmatige basis het gebied te onderzoeken. Dit kan door te luisteren en te kijken naar alles wat er leeft in en boven de grond: planten, dieren, schimmels en insecten. Het monitoren kan ook zonder veel kennis. Een voorbeeld: Kies een boom en ga alle soorten planten tellen die je in een straal van 10 meter om deze boom ziet groeien. Volgend jaar doe je dit weer. Zijn er meer soorten te tellen? Deze manier is niet nauwkeurig maar geeft wel een globaal beeld. Hieronder vind je websites die hulp kunnen bieden bij het monitoren:

- waarneming.nl
- bioblitz
- ndff.nl
- obsidentify
- Florum

Hoe organiseer je monitoring?

Betrek verschillende organisaties bij het monitoren wanneer mogelijk. Hierbij kan gedacht worden aan partijen zoals IVN, KNNV of specifieke lokale vogel- paddenstoel- of amfibieënverenigingen. Deze organisaties kun je vragen om een training/dag/wandeling met je eigen vrijwilligers te doen zodat er van elkaar geleerd wordt. Een mooie manier om vrijwilligers langer aan je te binden. Daarnaast kun je nog een stap verder gaan en bepaalde organisaties vragen om jouw gebied te adopteren als onderzoeksgebied. Zo haal je mogelijk meer dan alleen kennis en kunde binnen, wellicht ook nieuwe vrijwilligers. Het betrekken van lokale organisaties en de eigen vrijwilligers bij het monitoren zorgt niet alleen voor meer data, maar ook tot meer verbinding. Wat je gaat zien en waarderen, daar wil je ook voor zorgen. Ook worden kansen gezien bij samenwerkingen met onderwijs. Mogelijk zijn er schoolklassen in de buurt die willen helpen en kunnen aansluiten bij citizen science projecten zoals: watermonsters.natuurenmilieu.nl/scholenpilot van Natuur en Milieu.

Belangrijkste aanbevelingen:

- Bepaal doelen voor verhogen biodiversiteit (bv: specifieke plant of biodiversiteit in algemeen).
- Schrijf een beheerplan dat aansluit bij je doelen ([cursus bij Landschap Noord-Holland](#)).
- Monitor biodiversiteit zodat je weet of je project je dichter bij je doel brengt.
- Start met een nulmeting om inzicht te krijgen over de impact van het initiatief. Mogelijk opent het deuren voor financiering.
- Onderzoek het gebied met een bepaalde regelmaat (bv: jaarlijks).
- Betrek (lokale) natuurorganisaties en/of -verenigingen met hun knowhow bij het monitoren en laat de eigen vrijwilligers hiervan leren.
- Bied het gebied aan als onderzoekslocatie bij lokale natuurorganisaties zoals de lokale vogel-paddenstoel- of amfibieënverenigingen.
- Betrek de eigen vrijwilligers bij het monitoren, dit vergroot de verbinding en betrokkenheid.
- Betrek het lokale onderwijs bij het monitoren door te vragen aan te sluiten bij citizen science projecten zoals: watermonsters.natuurenmilieu.nl/scholenpilot.

Tafel 2: Vrijwilligers

Agendapunten vanuit deelnemers:

1. Wat is belangrijk bij het vinden van en omgaan met vrijwilligers (met een andere cultuur)?
2. Op welke manier kan de continuïteit van vrijwilligers worden gewaarborgd?

Geboden oplossingen vanuit deelnemers:

Wat is belangrijk bij het vinden van en omgaan met vrijwilligers (met een andere cultuur)?

De deelnemers geven aan dat het belangrijk is om mensen in de buurt aan te spreken. Ga naar locaties waar mensen elkaar ontmoeten zoals een bibliotheek, buurthuis, school of in een speeltuin. Ook gaat het om momenten zoals burendag, natuurwerkdag, boomplantdag of andere activiteiten in de nabije omgeving waar mensen elkaar ontmoeten. Het is belangrijk om met een goed verhaal op mensen af te stappen. Dit kan via een gesprek maar ook door het uitdelen of ophangen van folders, affiches en/of

posters. Daarnaast is het goed om samenwerkingen aan te gaan met organisaties waar veel mensen rondlopen en het eventueel interessant zouden vinden om te helpen. Een school zou bijvoorbeeld een opdracht kunnen uitvoeren waarbij kinderen vogelhuisjes bouwen of bomen gaan planten. Ook is er de mogelijkheid om sociale media te gebruiken en/of lokale televisie en kranten aan te schrijven en zo in de aandacht te komen bij mensen. Tot slot zijn er verschillende websites waar organisaties en vrijwilligers elkaar kunnen vinden. Hieronder staan verschillende websites aangegeven:

- NLvoorelkaar.nl
- meewering.nl

Vanuit de deelnemers is specifiek ingegaan op het vinden van vrijwilligers met een andere cultuur dan de Nederlandse. Daarbij is de suggestie gedaan om bruggenbouwers te vinden. Hierbij kan gedacht worden aan een al betrokken vrijwilliger met een specifieke cultuur of een wijkregisseur vanuit de gemeente die vele mensen kent. De betrokken vrijwilliger kan de verantwoordelijkheid worden gegeven om 'bruggen te bouwen' en zo mensen met verschillende achtergronden en culturen bij elkaar te brengen. Deze personen hebben mogelijk de kennis van bepaalde gewoonte en manieren van communiceren die de aanwezige drempels voor mensen kunnen verlagen.

Op welke manier kan de continuïteit van vrijwilligers worden gewaarborgd?

Het wordt als belangrijk gezien om binnen de organisatie/initiatief een vast aanspreekpunt te hebben voor en naar vrijwilligers. Daarbij is de communicatie naar vrijwilligers essentieel. Zo is het belangrijk om duidelijkheid te creëren over de momenten waarop vrijwilligers nodig zijn, het liefst zijn dit vaste momenten zodat mensen elke week weten waar ze aan toe zijn en ruimte vrij kunnen houden/maken. Er zijn verschillende zaken aangegeven waar je als initiatief rekening mee kan houden om mensen voor een lange tijd aan je te binden als vrijwilliger. Het is belangrijk om het werk toegankelijk te maken, plezierig, concreet en duidelijk. Daarbij werkt het ook goed als vrijwilligers de tijd krijgen om elkaar goed te leren kennen, er gezelligheid ontstaat, ze waardering voelen voor wat ze doen door middel van een goede kwalitatieve lunch en ze bewust te maken van de impact dat het initiatief heeft. Ook is inspiratie door bijvoorbeeld een educatie-moment waardevol. Het is goed om bewust te zijn van de vele verschillende motieven die vrijwilligers hebben om te helpen en de vele verschillende situaties waarin deze mensen zich begeven. Maak onderscheid tussen een soort kernteam, flexibele krachten die zo nu en dan aanwezig zijn en alle andere vrijwilligers via bijvoorbeeld welzijns- en onderwijsorganisaties.

Belangrijkste aanbevelingen:

- Creëer een goed verhaal wat mensen motiveert/stimuleert om vrijwilligerswerk te gaan doen.
- Deel het verhaal op momenten en plekken waar buurtbewoners samenkomen (bv: burendag).
- Gebruik verschillende (social) media om het verhaal te delen en mensen te werven (bv: krant).
- Zoek organisaties waar veel mensen zijn en een bijdrage kunnen en willen leveren (bv: scholen).
- Gebruik websites voor het vinden van vrijwilligers (bv: NLvoorelkaar en meewering.nl).
- Geef één of twee bekwame personen de verantwoordelijkheid over de taken rondom vrijwilligers.
- Creëer vaste momenten en taken zodat vrijwilligers weten wanneer en hoe ze kunnen helpen.

- Neem vrijwilligers serieus en besteed aandacht aan kwalitatief goed eten & drinken, gezelligheid, waardering, ontwikkeling, educatie, impact, inspiratie en mogelijkheden voor netwerken.
- Leer over de redenen waarom mensen willen helpen en speel daarop in.
- Houd rekening met verschillen tussen mensen door onderscheid te maken tussen een kernteam en mensen die flexibel beschikbaar kunnen/willen zijn.
- Zoek één of meerdere bruggenbouwers binnen de eigen vrijwilligers/initiatiefnemers die makkelijker verbinding kunnen maken met mensen/groepen met een specifieke (sub)cultuur.

Tafel 3: Organisatie en financiering

Agendapunten vanuit deelnemers:

1. Wat is belangrijk bij het starten van een initiatief/greenspot?
2. Wat zijn mogelijkheden voor een gezonde financiering?

Geboden oplossingen vanuit deelnemers:

Wat is belangrijk bij het starten van een greenspot?

Het is volgens de tafel van groot belang om vooraf een duidelijk en concreet plan van aanpak te maken waardoor er een grotere kans is dat andere partijen (bv. financiers, partners en burgers) het initiatief en de initiatiefnemers serieus nemen en willen samenwerken. Probeer te achterhalen wie de grondeigenaar is, welke vergunningen nodig zijn, hoe je een rekening opent en of je de juiste personen hebt om de greenspot te runnen. Het wordt door deelnemers als verstandig gezien zoveel mogelijk lokale organisaties te betrekken bij de plannen om zo een groot draagvlak te creëren in de omgeving. Naast het overkoepelende plan onderstreept een duidelijk financieel- en beheerplan ook de deskundigheid binnen de organisatie. Er wordt direct aangegeven dat er bij Landschap Noord-Holland cursussen worden aangeboden voor het maken van een beheerplan. Naast deze plannen is het belangrijk om burgers, ambtenaren en politici het belang te laten inzien en voelen voor een initiatief om het zo bestaansrecht te geven. De deelnemers geven aan dat het indienen van een motie bij de (lokale) overheid zaken op de agenda zet of kan fungeren als stok achter de deur voor bepaalde activiteiten. Een motie wordt volgens de aanwezigen bijna altijd aangenomen, een voorbeeld hiervan is "red de bij". Tot slot helpt een breed gedragen bestuur, met een diversiteit aan mensen die binding voelen met het project en een nuttig netwerk hebben, ook mee aan de manier waarop andere partijen naar een nieuw initiatief kijken.

Wat zijn mogelijkheden voor een gezonde financiering?

Financiering is een uitdaging. Het is belangrijk om verschillende partijen voor de lange termijn te binden en te blijven aanspreken voor financiële steun. Denk na over een mogelijke wederdienst richting de betreffende partij (bv. impact of een dienst). Daarbij is het eerste contact van groot belang. De deelnemers geven aan dat een korte en krachtige mail een goed begin is en opgevolgd dient te worden door een telefoongesprek met de juiste persoon. Deelnemers geven aan dat een provincie of een gemeente mogelijk open staan voor co-financiering mits ze daar zelf de middelen voor hebben. Daarbij wordt gezegd dat deze financiële hulp niet altijd even snel van de grond komt terwijl het enorm kan bijdragen aan vooruitgang wanneer de verschillende overheden dit proces versnellen. Naast deze mogelijkheden is het altijd goed om te kijken naar veel, zo niet alle, mogelijkheden voor financiering. Er

zijn genoeg fondsen, subsidies, en alternatieve manieren om geld bij elkaar te krijgen. Daarbij is een beheerplan essentieel aangezien dit laat zien dat het project zich op de lange termijn staande houdt. Ook is het goed om na te denken over manieren om het project te kunnen presenteren aan mogelijke financiers. Hieronder zijn verschillende opties weergegeven:

- [Nationaal groenfonds](#)
- [Nldoet](#)

Belangrijkste aanbevelingen:

- Maak een duidelijk plan van aanpak met een goed verhaal waar andere partijen enthousiast van worden om de kans te vergroten dat anderen willen samenwerken en/of co-financieren.
- Achterhaal informatie over vergunningen, landeigenaren en financieringsmogelijkheden.
- Betrek lokale organisaties bij het initiatief om zo draagvlak te creëren in de omgeving.
- Onderstreep deskundigheid met een gedegen financieel- en beheerplan
- Zorg zoveel mogelijk voor een diverse directie qua achtergrond, kennis, kunde en netwerk.
- Dien een motie in bij de lokale overheid om bestaansrecht te vergroten (bv: red de bij).
- Probeer partijen voor de lange termijn aan je te binden en blijf vragen naar financiering.
- Denk na over mogelijke wederdiensten (bv: bepaalde maatschappelijk impact of rondleidingen).
- Hecht groot belang aan het eerste contact, een duidelijke korte mail en opvolgend een belletje.
- Breng verschillende mogelijkheden en organisaties in kaart voor financiering (bv: nldoet).

Tafel 4: Partnerschappen

Agendapunten vanuit deelnemers:

1. Hoe realiseer je partnerschap met de eigen gemeente?
2. Hoe creëer je partnerschappen in de eigen buurt?

Geboden oplossingen vanuit deelnemers:

Hoe realiseer je partnerschap met de eigen gemeente?

Er wordt aangegeven dat een partnerschap met de eigen gemeente een flinke uitdaging kan zijn. Ondanks allerlei goede voornemens vanuit gemeenten blijft dit vaak een papieren werkelijkheid. Ook wordt er niet altijd goed proactief gehandeld vanuit een gemeente wanneer het gaat om mogelijkheden waarbij commerciële partijen ook hun interesse hebben. Het is belangrijk om de juiste personen te vinden binnen de gemeente en/of lokale politiek die kunnen bijstaan met raad en daad. Zo wordt het indienen van een motie regelmatig genoemd om zo de gemeente een kant op te duwen, jouw kant. Op deze manier is er een alternatieve opening om een partnerschap aan te gaan. Het is belangrijk om op een positieve manier te blijven netwerken en daarbij altijd na te denken over wederkerigheid. Wat kun je de andere partij bieden.

Hoe creëer je partnerschappen in de eigen buurt?

Eigenaarschap is van belang volgens de groep met betrekking tot het starten van een lokaal initiatief. Het vinden van vrijwilligers is goed te doen. Ervoor zorgen dat deze vrijwilligers dragers worden van het initiatief is een uitdaging. Er wordt gesproken over de praktijk waarin vaak 1 tot 3 personen echt dragers worden van een project. De antwoorden die hier worden gegeven komen overeen met de aanbevelingen bij tafel 2: vrijwilligers.

Belangrijkste aanbevelingen:

- Vind personen binnen de gemeente en/of lokale politiek die kunnen invloed kunnen uitoefenen.
- Dien een motie in om de kans om partnerschap te vergroten.
- Blijf netwerken met een positieve houding.
- Voor het creëren van partnerschappen in de buurt, zie: aanbevelingen vrijwilligers.

Tafel 5: Duurzaam beheer

Agendapunten vanuit deelnemers:

1. Hoe duurzaam beheer goed te organiseren?
2. Wat is belangrijk voor duurzaam beheer op de lange termijn?

Geboden oplossingen vanuit deelnemers:

Hoe duurzaam beheer goed te organiseren?

Voor een succesvolle toekomst van het initiatief is duurzaam beheer van groot belang. Een plan voor het beheer helpt daarbij omdat het als handvat kan gelden voor de betrokkenen waar vanuit beslissingen gemaakt worden. Landschap Noord-Holland geeft cursussen voor het maken van zo'n beheerplan. Denk daarnaast aan een beheercontract en een regelmatig overleg waarin de voortgang wordt besproken. Bekijk daarvoor goed wie de eigenaar is van de grond en wie er uiteindelijk verantwoordelijk is. Behoud en/of zoek goed contact met degene die gaat over de betreffende grond en verantwoordelijkheid heeft voor het beheer. Het is belangrijk om verschillende soorten kennis in huis te halen en daarom belangrijk om meerdere partijen te betrekken bij vergroening: denk aan scholen. Dit kan ook een gemeente zijn die het beheer financiert. Hiervoor wordt nogmaals de nadruk gelegd op het belang van een sterk beheerplan en goede communicatie.

Wat is belangrijk voor duurzaam beheer op de lange termijn?

Het is goed om na te denken over zowel de korte als de lange termijn (5+ jaar), wie zijn de opvolgers bij de betrokken organisaties en wie zijn de opvolgers binnen de eigen organisatie. Dit is van belang aangezien het beheer dan voor de lange termijn gecontinueerd kan worden en het goed is dat betrokkenen weten wat er te verwachten valt. Het is dus belangrijk dat er een plan is dat blijft ook als er verloop is in betrokkenen en vrijwilligers. Aanbevelingen hoe vrijwilligers langer aan je te binden wordt besproken bij het thema vrijwilligers. Daarnaast wordt de zoektocht naar nieuwe jonge vrijwilligers aangehaald waarbij onderzoek wordt besproken over 'de nieuwe groene vrijwilliger'.

Belangrijkste aanbevelingen:

- Volg een cursus bij Landschap Noord-Holland hoe een beheerplan te maken.
- Ontwikkel een beheerplan waarin zowel de korte als de lange termijn is geborgd.
- Maak naast een beheerplan ook een beheercontract en organiseer regelmatig overleg.
- Zorg voor goed contact met grondeigenaren en degenen die verantwoordelijk zijn voor beheer.
- Betrek meerdere partijen bij het beheer en de financiering hiervan.
- Houd rekening met opvolging van betrokkenen bij zowel de eigen als betrokken organisaties.
- Zoek naar 'de nieuwe groene vrijwilliger' binnen jongere generaties om lange termijn te bewaken.

Heb je vragen over deze uitwerking, neem dan contact op met Marieke den Nijs van Natuur en Milieufederatie Noord-Holland via m.dennijs@mnh.nl.

GREENSPOTS

voor biodiversiteit

